

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8SŽk/53/2020
Identifikačné číslo spisu: 8017200797
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8017200797.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: BEST MEAT s.r.o., so sídlom Jenisejská 45A, 040 12 Košice - mestská časť Nad jazerom, IČO: 46 645 217, právne zastúpeného KVASŇOVSKÝ & PARTNERS | ADVOKÁTI s.r.o., so sídlom Dunajská 32, 811 08, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, proti žalovanému Daňovému úradu Prešov, so sídlom Hviezdoslavova 7, 080 01 Prešov, v konaní o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy a o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 8Sa/4/2017-50 z 13. mája 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 8Sa/4/2017-50 z 13. mája 2020 a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „správny súd“) uznesením č. k. 8Sa/4/2017-50 z 13. mája 2020 podľa ust. § 261 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zamietol žalobu žalobcu proti inému zásahu orgánu verejnej správy spočívajúcom vo výkone daňovej kontroly vykonávanej správcom dane na zistenie nároku na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty alebo jeho časti za zdaňovacie obdobie september 2013; kde tento namietal, že mu nebolo umožnené byť prítomný pri zabezpečovaní dôkazov a informácií v rámci medzinárodnej výmeny informácií (MVI), že v zmysle ustálenej judikatúry súdneho dvora informácie získané v rámci MVI nemožno použiť ako dôkazy v daňovom konaní, pretože tieto majú charakter informatívny, ktorými sa preveruje skutkový stav veci, ktorý má byť následne potvrdený dokazovaním, a že prerušením daňovej kontroly, ktoré trvalo 615 dní, pričom jeho výsledky nepriniesli žiadne závažné informácie potrebné pre konanie, respektíve iné, aké by dokázal správca daní získať využitím inštitútov vypočutí svedkov na území Slovenskej republiky a aj iných dôkazných prostriedkov, došlo k porušeniu práv žalobcu.

2. V odôvodnení uznesenia správny súd skonštatoval, že po preskúmaní žalobou napadaného zásahu orgánu verejnej správy a z predloženého administratívneho spisu dospel k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť a nie je možné napádaný zásah orgánu verejnej správy zakázať, keď vyhodnotil postup správcu

dane v súvislosti s vykonávaním MVI za zákonný, pričom poukázal na bod 44 a nasl. rozsudku Súdneho dvora Európskej únie č. C-276/12 v právnej veci Jirí Sabou proti Finančnému reditelství pro hlavní mesto Prahu z 22. októbra 2013, v ktorom súdny dvor uviedol, že dodržania práv daňovníka na obhajobu nevyžaduje, aby sa daňovník podieľal na žiadosti o informácie, ktorú adresuje dožadujúci členský štát dožiadanému členskému štátu. Nevyžaduje ani to, aby bol daňovník vypočutý v čase, keď sa v dožiadanom členskom štáte uskutočňujú vyšetrovania, ktoré by mohli zahŕňať výsluch svedkov ani predtým, ako tento členský štát poskytne informácie dožadujúcemu členskému štátu. Neúčast' daňovníka pri procesných úkonoch realizovaných v rámci medzinárodnej výmeny informácií teda Súdny dvor vykladal tak, že informácie získané v rámci medzinárodnej výmeny informácií, ktoré sa následne majú použiť v daňovom konaní nie sú nezákonnými informáciami, ani za situácie, že daňovníkovi nebolo priznané právo na obhajobu v rámci dožiadaného členského štátu. V pokračovaní odôvodnenia správny súd uviedol, že otázkou zákonnosti prerušenia daňovej kontroly a jej vplyvu na protokol z daňovej kontroly ako zákonný dôkazný prostriedok sa zaoberal Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení sp. zn. III. ÚS 726/2016-20, z ktorého relevantnú časť odcitoval (bod 94 uznesenia).

3. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 175 ods. 1 v spojení s § 167 a § 168 S.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, keď žalobca v konaní nemal úspech, vo vzťahu k žalovanému, ktorý bol v konaní úspešný, správny súd nezistil osobitné dôvody, pre ktoré by bolo spravodlivé požadovať po žalobcovi, aby nahradil žalovanému dôvodne vynaložené trovy konania.

4. Proti rozhodnutiu správneho súdu podal v zákonnej lehote žalobca (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. f), písm. g) a písm. h) S.s.p., v ktorej namietal, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Navrhoval, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok správneho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Sťažovateľ súčasne navrhoval, aby kasačný súd prerušil konanie o kasačnej sťažnosti do skončenia konania o prejudiciálnej otázke na podklade uznesenia kasačného súdu sp. zn. 5Sžfk/34/2018 z 5. marca 2020.

6. Žalovaný svoje právo nevyužil a v správnom súdom stanovenej lehote sa ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa nevyjadril.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g) S.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie správneho súdu postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 S.s.p. a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu je dôvodná (§ 462 S.s.p.).

8. Účelom daňového konania je zistenie, či si daňové subjekty splnili v súlade s príslušnými hmotnoprávnymi predpismi svoje povinnosti voči štátnemu rozpočtu. Daňový poriadok preto zakotvuje oprávnenia daňových orgánov, aby mohli zisťovať, či daňové subjekty si splnili svoje povinnosti stanovené príslušnými hmotnoprávnymi predpismi. Keďže ide o fiškálne záujmy štátu, daňový poriadok obsahuje osobitnú úpravu zisťovania a preverovania základu dane alebo iných skutočností rozhodujúcich pre správne určenie dane alebo vznik daňovej povinnosti daňového subjektu.

9. Daňové konanie pozostáva z daňovej kontroly a vyrubovacieho konania. Účelom daňovej kontroly je zistiť alebo preveriť skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie dane alebo dodržiavanie osobitných predpisov. Následne, účelom vyrubovacieho konania je, na základe zistení vyplývajúcich z daňovej kontroly, správne určiť daň alebo vznik daňovej povinnosti daňového subjektu.

10. Žalobné dôvody, resp. sťažnostné dôvody, smerujú primárne čo do spôsobu získavania dôkazov v rámci daňovej kontroly, ako aj do prenosu bremena dôkazu na daňový subjekt a sekundárne, čo do

primeranosti celkovej dĺžky daňovej kontroly s ohľadom na dobu jej prerušenia (1008 dní, z toho osobitne 615 dní pričom výsledky neprinesli žiadne závažné informácie potrebné pre konanie, respektíve iné aké by dokázal správca daní získať využitím inštitútov vypočutí svedkov na území Slovenskej republiky, prípadne iných dôkazných prostriedkov). Všetky námietky, ktoré sťažovateľ uplatňuje sú teda námietky, ktoré smerujú do procesného postupu správcu dane a do spôsobu priebežného hodnotenia získaných poznatkov.

11. Skôr ako kasačný súd pristúpil k meritórnemu posúdeniu sťažnostných dôvodov, v rámci svojej pôsobnosti (§ 452 ods. 1 k § 119 S.s.p.) dožiadal žalovaného o oznámenie stavu vyrubovacieho konania daňového subjektu BEST MEAT s.r.o. vedeného na podklade protokolu z daňovej kontroly č. 102198567/2017 zo 17. októbra 2017 - zistený rozdiel dane oproti vyrubenej dani za september 2013 vo výške 111.204,39 eura. Žalovaný v reakcii na žiadosť kasačného súdu, predložil rozhodnutie č. 101745566/2020 zo 16. novembra 2020.

12. Správca dane rozhodnutím č. 101745566/2020 zo 16. novembra 2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť 21. decembra 2020, zastavil daňové konanie vo veci vyrubenia v súvislosti s daňovou kontrolou na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu alebo jeho časti za zdaňovacie obdobie september 2013; čo odôvodnil tým, že daňová kontrola nebola ukončená v zákonom stanovenej lehote, preto protokol a dôkazy zabezpečené v priebehu daňovej kontroly nadobudli povahu nezákonne získaného dôkazu a v takom prípade nie je možné pokračovať vo vyrubovacom konaní a na základe nezákonne získaných dôkazných prostriedkov vydať rozhodnutie.

13. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že popri sebe stoja protichodné rozhodnutia, a to napadnuté rozhodnutie správneho súdu, v rámci ktorého bola daňová kontrola, podľa kritéria dodržania zákonnej lehoty na jej vykonanie, vyhodnotená ako zákonná a rozhodnutie správcu dane (bod 12.), v rámci ktorého bola daňová kontrola, podľa totožného kritéria, vyhodnotená ako nezákonná.

14. Kasačný súd vyhodnotil uvedený stav konkurujúcich si rozhodnutí (bod 13.), ako stav, ktorý sa prieči ústavnému princípu právnej istoty, preto považoval za potrebné napadnuté rozhodnutie správneho súdu zrušiť, a to napriek tomu, že chronologicky predchádza rozhodnutiu správcu dane (bod 12.), keď sa javí vhodné, aby práve správny súd v konaní podľa § 252 S.s.p. zohľadnil skutočnosť, ku ktorej došlo v konaní, ktorého sa iný zásah mal týkať.

15. V tomto smere kasačný súd uvádza, že účelom konania na podklade žaloby z 5. decembra 2017 bolo určenia nezákonnosti už skončeného iného zásahu orgánu verejnej správy, pričom rozhodnutie správneho súdu bolo dôležité na inú ochranu práv žalobcu - dopad na prebiehajúce vyrubovacie konanie. Vzhľadom na to, že rozhodnutím správcu dane č. 101745566/2020 zo 16. novembra 2020 došlo k zastaveniu vyrubovacieho konania, tzn. bol naplnený účel tohto konania, preto možno skonštatovať, že odpadol dôvod na pokračovanie v konaní, keď prípadným určením nezákonnosti skončeného iného zásahu orgánu nemožno viac dosiahnuť dôsledok predpokladaný v ust. § 252 ods. 2 S.s.p..

16. Záverom kasačný súd uvádza, že aj keď je na rozhodnutie kasačného súdu rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia správneho súdu (§ 454 S.s.p.) a kasačný súd je viazaný sťažnostnými bodmi (§ 453 ods. 2 S.s.p.), z ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k. 8Sžf/10/2013 z 12. decembra 2013 a rozsudok č. k. 4Sž/168/1996, zverejnený v ZSP 10/1997, s. 21) vyplýva výnimka zo zásady iudex ne eat ultra petita, keď napadnuté rozhodnutie trpí takými vadami, na ktoré musí kasačný súd prihliadať bez ohľadu na to, či sťažovateľ takýto nedostatok rozhodnutia namietal, resp. mohol namietat', v tomto prípade porušenie ústavného princípu právnej istoty; hoc bez viny správneho súdu.

17. Kasačný súd preto postupom podľa § 462 ods. 1 S.s.p. zrušil napadnuté rozhodnutie správneho súdu a vec vrátil správny súd na ďalšie konanie, ktorý vo veci opäť rozhodne, pričom prehľadne na novú skutočnosť - rozhodnutie správcu dane č. 101745566/2020 zo 16. novembra 2020. V tomto smere kasačný súd uvádza, že v prípade, že vo veci nevyjdú najavo ďalšie skutočnosti, javí sa mu ako

vhodný procesný postup podľa § 99 písm. g) S.s.p.. Správny súd je viazaný právnym názorom kasačného súdu (§ 469 S.s.p.).

18. Vzhľadom na procesný spôsob rozhodnutia kasačného súdu a dôvody zrušenia napadnutého rozhodnutia správneho súdu, kasačný súd nepovažoval za potrebné rozhodovať o návrhu sťažovateľa na prerušenie konania do skončenia prejudiciálneho konania na Súdnom dvore Európskej únie vedeného pod sp. zn. C-186/20.

19. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodne v zmysle § 467 ods. 3 S.s.p. správny súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie skončí (§ 175 ods. 1 S.s.p.).

20. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v pomere hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 k § 147 ods. 2 S.s.p.).

Poučenie:

